

„A helyi tanterv készítése – bizonyos értelemben – már az 1868-as népoktatási törvényt követő első tantervi változattól kezdve az iskola tanítójának (vagy tanítóinak) kötelessége volt: »Az általános óratervből a tantárgyakra [...] kiszabott időt az iskolai szék közbejöttével a tanítónak magának kell belátása szerint felosztani.« Ami az iskolaszék feladatát illeti, azt az 1876-os utasítás a következőképpen szabta meg: »A tantervet ki kell egészíteni mind az elemi, mind a felső nép- és polgári iskolákban a háziiparnak a vidéken szokásban levő, vagy ott meghonosítható egy vagy többféle ágával, különösen pedig a felső nép és polgári leányiskolákban a női kézimunkák tanításával.«

Az 1883-as középiskolai törvény szerint az intézményeknek joguk volt a központi tantervet a helyi körülményekhez alkalmazni és esetleg módosítani. Egy 1887-es miniszteri rendelet leszögezte: »A módosított tanterv (helyi tanterv) csakis általam történt elfogadása után lesz életbe léptethető.« A felekezeti iskolák a felekezeti főhatóság által megállapított tanterv alapján működhettek, a „megállapított mérték” azonban nem lehetett kisebb, mint az, ami az állami tantervekben rögzítve volt. [...]

Ha az iskolák helyi sajátosságai már a múlt században megkívánták a helyi tervezést, hogyné lenne szükség ma az iskolai tantervekre! Hiszen korunkban az integrálódási tendenciákkal egyidejűleg a differenciálódási folyamatok is felgyorsultak. A helyi és más speciális igényeket csak speciális helyi (iskolai) tantervekkel lehet kielégíteni.”

Szebenyi Péter: Vita a Nemzeti Alaptantervről (1991; részletek)
Új Pedagógiai Szemle, 41/6. sz., 13–22.